

UniCredit

ALTERNATÍVY VÝVOJA ODVETVIA PO ROKU 2013, OČAKÁVANÝ VÝVOJ PODNIKANIA NA PÔDE A EFEKTÍVNE FINANCOVANIE SEKTORA

Jaromír Matoušek

Trnava , november 2013

OBSAH PREZENTÁCIE

- 1. Východiskový stav
- 2. Tendencie vývoja
- 3. Analýza možného - závery

VÝCHODISKÁ 2013 :

Podnikové usporiadanie

- 2000 podnikov na kapitálovom princípe 80% pôdy
- 15 000 „podnikov“ prijímateľov dotácií 20% pôdy
- 30 štruktúrovaných skupín podnikov cca 170 000 ha.p.p.

Výnimka
v EÚ

Usporiadanie hospodárskej činnosti v odvetví

- absencia spoločných obchodných kanálov na predaj komodít
- absencia spoločných kanálov na nákup vstupov, mechanizácie
- absencia spoločných vertikál, alebo súkromných vertikál : výroba – skladovanie – spracovanie – odbyt
- Minimalizácia prevádzok spracovateľského priemyslu
- Nerelevantný rozmer spoločnej , súkromnej finalizácie
- „Objektívna neschopnosť stabilnej tvorby pridanej hodnoty“/ EBITDA/
- Strata funkcie tvorby ekonomickej a sociálnej stability vidieka

Výnimka
v EÚ

VÝCHODISKÁ 2013

Ekonomický stav poľnohospodárskych /podniky/

- Vysoký objem majetku
  - Nízky objem kvalitného VI
  - Nízky objem disponibilných zdrojov - žiadne finančné rezervy
  - / na pr. v banke je priemerný stav depozít 47 mil.EURO/
stav úverov 220 mil.EURO/ pomer depozít k záväzkom je 1:10, Nízka efektívnosť tvorba pridanej hodnoty / EBITDA/
  - Nestabilný vývoj podnikov / fluktuácia príjmov/
  - Nealikvotná príležitosť tvorby pridanej hodnoty a EBITDA
  - Vplyv spoločnej politiky – majetok incr. - výkonnosť decr.
v podstate objem prostriedkov
-

TENDENCIE :

- **Podnikové usporiadanie**
- Tendencie koncentrácie vlastníctva
- Horizont do 2020 - nákupy min. 100 veľkých podnikov cca 200 000 ha, celkovo bude cca 350 000 tis.ha pod kontrolou niekoľko skupín / priemerná koncentrácia cca 10 000 ha na skupinu
- Tendencie predaja a nákupu vlastníckych podielov
- Prehlbuje sa generačný tlak na predaje podielov a podnikov / priemerný vek manažérov a majiteľov 50 rokov
- Táto tendencia bude mať i druhú sprievodnú tendenciu – väčší dôraz na efektívnosť, znižovanie nákladov priamych i nepriamych
- V Dlhodobom horizonte sa predaj podnikov/ podielov zvýši/ v dôsledku priemerného veku vlastníkov / generácia „1949“

Dôsledok : zadlžovanie

TENDENCIE

- **Rozvoj, vertikalizácia, finalizácia, integrácia**
  - Neprebiehajú procesy vzájomnej medzipodnikovej integrácie
  - Prebiehajú procesy vertikalizácie a finalizácie, kontroingu v rámci silných vlastníckych skupín, podporované investične, projektovo, finančne. Tieto procesy budú posilňovať a rozširovať sa. Zasiachnu viac ako cca 20% podnikateľských aktivít odvetvia
  - Podľa súčasných rokovaní, informácií, záujmov, nie je vôľa tvoriť spoločné integrované vertikálne, finalizačné projekty / zelenina, ovocie, spracovanie a odbyt rastl. produktov, spoločné výroby výrobkov živočíšneho pôvodu, odbytových družstiev , a.s./ 5% +5%/
  - So všetkou pravdepodobnosťou sa chcú podnikatelia podnikateľsky investične rozvíjať samostatne predovšetkým na báze prvovýrobných investícií.
  - Banka rokovala o rôznych námetov – integračných, ale zatiaľ žiadne odozvy nemá, projekty nie sú ani vo fáze námetov
-

TENDENCIE

- Vlastníctvo a nájom pôdy.

Hospodárenie na pôde

- Zvyšuje sa záujem investovať do nákupu pôdy , tieto tendencie však prinášajú utlmovanie záujmu v dôsledku zvyšovania cien pôdy. Pôjde o typickú špirálu ponuky a dopytu.
- Táto špirála má tendencie súčasne sa prejavovať podobne i v obranných opatreniach poľnohospodárov nakupovať pôdu v svojich k.ú/ **Priestor pre financovanie je ALE!!!! Zadlžovanie**
- Postupne sa prejavujú tendencie stretov z hľadiska vzťahov: vlastníctvo – nájom - hospodárenie. V každom prípade sa bude zvyšovať s rôznym regionálnym dopadom nájom pôdy s tendenciou dosiahnuť úroveň historických štátov EÚ
- Skryté tendencie skupovania vlastníckych podielov

ANALÝZA OČAKÁVANÉHO - ZÁVERY

- **Predpoklady štrukturálneho usporiadania :**
  - Pri absencii vôle poľnohospodárov sa integrovať sa posilní obchodná pozícia dodávateľov do odvetvia i odberateľov z odvetvia.
  - Absencia spoločných dodávateľských a odbytových projektov neumožní poľnohospodárom privlastniť si väčšiu pridanú hodnotu ako v súčasnej dobe
  - Tento handicap čiastočne nahradí rast priamych dotácií
  - Ne ide dostatočne identifikovať ako sa budú vyvíjať potravinárske podniky, pretože v hre sú také faktory ako zrušenie režimov cukru a mlieka v EÚ, čo môže mať následky na spracovateľský priemysel i výrobu, podľa súčasných tendencií – skôr obmedzenie produkcie
  - Štruktúra odvetvia z hľadiska výrobného zostane v horizonte do 2020 podobná ako v súčasnom období s miernou tendenciou rastu chovu hovädzieho dobytku / posilnenie podpory/
  - Štruktúra poľnohospodárstva väčší podiel kapitálových skupín
-

Vplyvy spoločnej politiky EÚ

- Spoločná poľnohospodárska politika bude predovšetkým eliminovať iba handicap absolútnej konkurencie pri tvorbe pridanej hodnoty
  - Priame platby budú dostačovať k úhrade zápornej EBITDY a iba čiastočne vyrovnávaniu ekonomických a finančných turbulencií
  - zdroje PRV budú diskontované presunom do I. piliera. Nebude sa dostávať potrebné zdroje na prestavbu odvetvia na vyššiu pridanú hodnotu a väčšiu stabilitu vrátane obnovy potravinárskeho priemyslu
  - Tieto tendencie povedú k snahe zvyšovať pridanú hodnotu na výrobe komodít a základných výrob / merkantil /– obchodná bilancia
  - Na druhej strane povedú k väčšiemu rozvoji regionálnej finalizácie a odbytu
-

ANALÝZA OČAKÁVANÉHO - ZÁVERY

Vplyvy na odvetvie ako také

Odvetvie ako také bude plniť predovšetkým ekonomické funkcie, z hľadiska rozvoja vidieka, bude strácať sociálne - ekonomický aspekt v obciach z dôvodu potreby stabilizovať svoju ekonomiku - tvorbou rezerv / **potrebné stanoviť koncepciu rozvoja vidieka/**

Odvetvie nebude v horizonte 2020 pripravené na výzvy zmien klímy, dôsledky turbulencií úrod a cien / **Bude preto potrebné už teraz pripravovať projekt rizikových fondov ako nástroja posilnenia stability podnikov z hľadiska ich finančných potrieb. Tento fond by mal mať subsolidárnu základňu / spoločné odvody, investovania a poistenia odvodov, schémy návratných a nenávratných pomoci, napojenia a sekuritizáciu na banky a garančné inštitúcie štátu SZRB/**

Odvetvie s najväčšou pravdepodobnosťou nedokáže vybudovať také štruktúry, ktoré by mu umožnili prisvojiť si väčší podiel pridanej hodnoty ako doteraz.

/ Bude preto potrebné trvalo kreovať PRV k projektom spoločných vertikál

---

ANALÝZA OČAKÁVANÉHO - ZÁVERY

- Prípadné rozvojové programy /budú narážať na celú škálu ekonomických a hospodárskych bariér / zabezpečenie odbytu, cenová úroveň, stabilita potravinárskeho priemyslu. To však neznamená, že niektoré prepracované, inovatívne projekty nebudú úspešné / **Bude potrebné podporovať predovšetkým projekty, s vysokým objemom finalizácie a odbytu tovarov, s vysokou pridanou hodnotou**

ANALÝZA OČAKÁVANÉHO - ZÁVERY

Vplyvy na ekonomiku podnikov

Podniková sféra bude významne heterogénna z hľadiska vlastníckych vzťahov, úrovne stability podnikov, ich rozvoja, ale i výsledkov a úrovne stability – bude dochádzať k ovládnutí slabých podnikov

- **Vplyvy na trvalú udržateľnosť**

Časť podnikov - skupiny kapitálové/ vysoké úverové zaťaženie - optimalizácia

Časť podnikov - samostatné veľké s dobrým postavením na trhu, s optimalizovanou efektívnou výrobou

Časť podnikov – destabilizovaná v dôsledku nízkej efektívnosti

- Prípadné rozvojové programy budú narážať na celú škálu ekonomických a hospodárskych bariér / zabezpečenie odbytu, cenová úroveň, stabilita potravinárskeho priemyslu. To však neznamená, že niektoré prepracované, inovatívne projekty nebudú úspešné.
  - Miera stability odvetvia bude významne závislá na miere výkyvov cien a počasia.
-

Záver

- **Zásadným optimistickým záverom je poznanie, že väčšina podnikov a celé odvetvie sa v cieľovo dostane do vyššej stability z hľadiska ekonomického**
  - **Ale ! celkový rozmer odvetvia sa významne nezväčší a v zásade sa zníži jeho ekonomicko sociálny vplyv na rozvoj vidieka**
  - **Hlavné destabilizujúce faktory :**
    - Absencia systému manažmentu riadenia rizík
    - Globálne zatiaľ nedefinované vplyvy
    - Neochota tvoriť spoločné vertikály
-

Ďakujem za pozornosť